

Długość transkrybowanego pliku w minutach	64	1 2
Data wykonania transkrypcji	11.08.2022	3
Liczba znaków ze spacjami	68 656	4 5

BNI_16_L_Arek_nagranie

Szymon Pilch: To włączę nagrywanie już. /Yy, okej, to jeszcze tak, wiesz, w kwestii ścisłości, Bartek, czy mam twoją zgodę jakby na nagrywanie tego...

Arek: Tak.

SzP: .../ee, wywiadu?

Arek: Śmiało.

SzP: Super. /E, to tak jak ci wspominałem właśnie, /m, jakby interesuje nas tutaj historia, /yy, życia, biografia, /ee, no i chciałbym po prostu, żebyś, /ee, spróbował poopowiadać, /yy, tak, /yy, trochę bardziej, wiesz, o sobie, o swojej biografii, /emm, jakby od dzieciństwa aż do chwili obecnej, no nie. To...

Arek: Aha.

SzP: To wszystko, co chcesz powiedzieć, jakby to, co twoim zdaniem jest ważne i warte opowiedzenia.

Arek: Mhm, mhm. /Yy, no urodziłem się w mniejszym miasteczku w Polsce, /ee, ww... mając cztery lata przeniósłem się do Z, rodzice za, za pracą i ja z nimi, tam do sz/ do, do przedszkola i do szkoły. ... W /sch, /sch... Chciałem się prędko wyprowadzić od rodziców, ale ... akurat mój rocznik trafił na ... naa, na taką s... ss... skokową podwyżkę cen mieszkań, /e, to był... taką pierwszą skokową, to był bodajże dwutysięczny ... szó... nie, wcześniej. No tak w okolicach piątego roku. /Ee, przecież weszły te kredyty frankowe wtedy. /Y, jestem z takiego pokolenia, które mogło... mogłoby ewentualnie mieć, /y, frankowe, ja nie wziąłem. /Ee, chyba że w ogóle nie miałem po prostu wtedy jeszcze takiej kasy. Ale... No tak. Dużo ludzi właśnie z moich rówieśników właśnie wzięło i potem miało te problemy ... ze

27 splatą, /e, i z, /y... okazało się, że to jest oszustwo banków. No w każdym razie ... wtedy mniej więcej
28 się wyprowadziłem, ale mieszkalem na dziko ... /yy ... w pustostanie ... /yyy... No tam mniej więcej,
29 powiedzmy, na, na skłotach się takie też, /y, środowisko anarchizujące się, /y, pojawia, też między
30 innymi właśnie ... lokatorskie. No ja z racji tego właśnie, że, /y, kwestii mieszkań mnie jeszcze nie
31 interesowała, to zaangażowałem się właśnie w lo... lokatorski ruch ... /ee ... iii... No tak, no w ramach
32 tego zaangażowania to działaliśmy ww... rep... repywatyzacją mieszkań i... znaczy przeciwko
33 repywatyzacji mieszkań i ... na rzecz poszerzenia zasobu o r... /y, regulowanych, /y, czynszach. /Yyy,
34 w tym czasie też studiowałem ... doo mniej więcej podjęcia doktoratu ... /y, trudno mi było łączyć te
35 kwestie, powiedzmy, działalności społecznej i doktoratu, więc rzuciłem doktorat ... czy po prostu
36 przestałem tam przychodzić... [śmiech] [SzP: [śmiech] Tak.] Mmm, no tak, i w tym czasie pracowałem
37 głównie na umowach śmieciowych ... /ee ... no wszelkich, czy przy pracach fizycznych ... czy przy
38 przeglądach filmowych, byłem też, /y, operatorem ... /ee, w projektorni, /yy/ w kinach w Z ... /yyy...
39 No tak. No gdzieś w... cztery, cztery lata temu przeniósłem się do N ... i zatrudniłem się tutaj, w, /yy,
40 Amazonie, pod N ... zaangażowałem się w związek zawodowy ... ww... Amazon to z jednej strony
41 logistyka, a z drugiej też transport, sporo... znaczy: sporo, no ... no mieliśmy jakiś kontakt z, z, z
42 kierowcami ... yy, międzynarodowymi, jeżdżącymi pod Amazonem. Amazon też dawał oferty ... /eee,
43 w tak zwanych career choice Czyli o... oferty z... zr/ ssstworzenia... na zrobienie jakichś tam kursów,
44 [SzP: Mhm.] powiedzmy. ... Więc część ludzi się ... się, /e, się też... no robiło w ramach tych, /y, tych,
45 tych, tych, /y, częściowo finansowanych kursów robiło papiery naaa, na, na C+E. ... /Yy, mi się to nie
46 należało akurat, ale tak czy siak, /y, zrobiłem te papiery ... /y, iii, no i zatrudniłem się jako kierowca
47 międzynarodowy pod Amazonem, [SzP: Aha.] Bodajże ... /yyy ... gdzieś dwa lata temu...

48 **SzP: Mhm. ... To wszystko, tak?**

49 **Arek: Mhm.**

50 **SzP: Okej. Spoko. /Yy, dzięki, /ee, za to, że opowiedziałeś, /y... Czy mogę jakby kilka pytań jeszcze**
51 **ci zadać a propos...**

52 **Arek: Śmiało.**

53 **SzP: ...właśnie tej, /ee, biografii? Bo tutaj jakby interesuje nas też ten komponent, wiesz, jakby**
54 **oprócz samego pracowego, też ten biograficzny.**

55 **vMhm.**

56 **SzP:** To może wróćmy jakby do tych czasów, /y, twojego dzieciństwa i chciałbym cię zapytać
57 właśnie, czym zajmowali się twoi rodzice, kim byli z zawodu, jak wspominasz w ogóle też te czasy i
58 te relacje z two... z twoimi rodzicami?

59 **Arek:** Ojciec pochodzi z D, [SzP: Mhm.] matka pochodzi z małej miejscowości ... /yy, na, na... no, z
60 małej miejscowości w Polsce ... /yy, i to był mezalians między innymi, bo, jakby to powiedzieć, ojciec
61 pochodzi z jakichś takich bardziej sfer, /yy, inteligenckich, aaa matka ... była córką... no w zasadzie
62 córką ko... /eee, tej, tej, tej... No, nie miał... nie miała ojca. Matka [SzP: Mhm, mhm.] po prostu miała
63 się wszelkich prac fizycznych. [SzP: Mhm, mhm.] Ojciec zmarł, jak ma... jak matka miała, [SzP: Mhm.]
64 /ee, jakieś dwa lata, naa... rozminowywał wtedy po wojnie [SzP: Mhm.] tereny ii, no i trafiła go mina.
65 Więc, więc matka była no w zasadzie sierotą. [SzP: Mhm, mhm.] Znaczą: sierotą, pótsierotą. [SzP:
66 Mhm.] /Y, od tego tam, nie wiem, jakiegoś pierwszego roku życia czy drugiego. Iii, no tak, i jej matka,
67 czyli moja babcia, się... pracowała no przy wszystkich praktycznie pracach, od jakiejś gastronomii,
68 była, [SzP: Mhm.] była stróżem, tam nosiła jakieś rzeczy na budowach, /eee, no, kobieta pracująca po
69 prostu, żadnej pracy się nie boi. No jakoś wycho... wychowała moją matkę ... dobrze, częściowo też
70 matka wychowała się jeszcze w... z, /yy, ze swoją ciotką, /y ... mój ojciec z kolei... ojciec z kolei, no jak
71 mówię, no wywodził się z dużego miasta, [SzP: Mhm.] /ee ... znał język angielski [SzP: Mmm.] i tak
72 dalej, eee ... był... od... .. prędko chyba został żołnierzem, [SzP: Mhm.] zawodowym ... potem
73 urzędnikiem, [SzP: Mhm.] państwowym... /Ee, no tak, no i gdzieś tam ja się, powiedzmy, obracałem
74 między tymi dwoma sferami... /Ee, dużo mniej kontaktu miałem z, /y, rodziną z D. [SzP: Mhm, mhm.]
75 Która, powiedzmy, bardziej jest ze sfer wyższych, a ... a w zasadzie każdy tam, wiesz... każdy [SzP:
76 Mhm.] wolny czas spędzałem właśnie na... z tą, z tą, z tą matki rodziną. [SzP: Mhm, no.] /Mm, więc ta
77 perspektywa, powiedzmy też, /yy, kl/ nie wiem, jakaś klasowa, yym ... pracownicza perspektywa, była
78 jakby bardzo obecna ... [SzP: Mhm.] u mnie w, w r... w... no, w rodzinie z tej strony właśnie matki.

79 **SzP:** Mm, mm. Rozumiem.

80 **Arek:** ... Coś jeszcze miałem powiedzieć?

81 **SzP:** /E, spoko. A ... jak w ogóle... Bo ty wspominałeś o tej wyprowadzce, no nie, do...

82 **Arek:** Mhm.

83 **SzP:** ...do Z. To jak wspominasz ten czas? Bo to pewnie było jakieś takie... zmiana środowiska, no
84 nie? Jakby też, nie wiem...

85 **Arek:** Przeniosłem się do N, bo...

86 **SzP:** No?

87 **Arek:** ...w N po prostu jest najsilniejszy ruch związkowy i taki socjalny ruch, który mnie interesuje...

88 **SzP:** Znaczy bardziej mi chodziło jeszcze, wiesz, te, te, te czasy dzieciństwa, jakby to...

89 **Arek:** Aha, przeprowadzka do Z?

90 **SzP:** Do Z, tak, tak, tak.

91 **Arek:** Nie, no to w zasadzie no... w sensie to ś... to to się tak mówiło, że do Z, ale to było nawet gdzieś
92 tam... wtedy to była gmina pod Z jeszcze i [SzP: A. No.] ... mój brat, który był starszy, sądził, że jedzie
93 do, do, do Z, ale tam po prostu, /y ... wydawało z perspektywy tego właśnie miasteczka, [SzP: Mhm.]
94 że to jest wiocha po prostu, no nie.

95 **SzP:** [śmiech] No tak.

96 **Arek:** Jakaś peryferyjna... Ale noo... Nie no, nie... To nie było tak, ja miałem cztery lata wtedy. [SzP:
97 Aha, aha.] Wiec głównie tam kojarzę przedszkole i babcia też się przeprowadziła, więc ją... [SzP: Aha.]
98 ... No. Nie była to żadna jakaś tam szczególna trauma dla mnie, [SzP: Aha.] która no jakby... no i to...
99 ... No. Jakby bi... Nie, nnn... Nie... Nieznacznie odczułem jakby tu [SzP: Jasne.] tę różnicę.

100 **SzP:** Aha. Aha. A te czasy jakby szkoły twojej? Wiesz, podstawówki, tam ... /ee, nie wiem, czy
101 średniej gimnazji, [śmiech] nie wiem, czy chodziłeś?

102 **Arek:** Kiedyś nie było gimnazjum.

103 **SzP:** No, no, no.

104 **Arek:** /Yyy, no też... To jest... To byłem typowym po prostu dzie... dzieciakiem. /Y, dzieciakiem,
105 kurczę, no wychowanym właśnie na wspomnieniu gdzieś te/ właśnie tych lat ... cz/ /yy, znaczy tych
106 wieków, dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych. ... Oknem na świat w Z był stadion X, [SzP: Aha.]
107 jarmark, [SzP: Tak, tak, tak.] /e, i tam można było kupić w zasadzie wszystko... /Yy... Tak, to były
108 też czasy, powiedzmy, gdzieś wchodzenia ... Hip Hop-u [SzP: Mhm.] na ... /y... do Po... do Polski i
109 stadion X umożliwił dzieciakom, które po prostu nie miały ... pieniędzy ani nawet dostępu do jakichś
110 tam programów ... żeby robić ten rap, więc ta kultura, powiedzmy, taka uliczna, była ... wtedy

111 dostępna w Z i w... i, i też w moim życiu... [SzP: Aha. Aha.] /Mm, no i tam też... no nie wiem, no
112 pojawiały się zawsze jakieś takie wątki ... bardziej... I wtedy nie było... ten rap nie był też taki jak
113 teraz, komercyjny, [SzP: No, no, no.] więc nie było, /y, mowy, to był obciach, gadać o tym, że się coś
114 ma, jakaś... jakiś, nie wiem, tam drogi samochód, a jakieś wątki społeczne się też ... poro/ /yy, były
115 częściej poruszane, więc one też pewnie, no nie wiem, no jakoś wychowywały to ... to, to pokolenie.

116 **SzP: Mhm. ... Jasne. ... Czyli rozumiem, że to były takie czasy... www... obracałeś się w tej kulturze,**
117 **/ee, różnych ludzi, tak? Czy, czy, czy, czy jak... czy raczej...**

118 **Arek:** Chyba wtedy właśnie ta, nie wiem, kultura jakby hiphopowa dominowała [SzP: Tak, tak.] na
119 przełomie lat dziewięćdziesiątych, i no tu się wy/ się tworzył w ogóle hip-hop w Polsce. [SzP: Mhm.] Iii
120 uczestniczyłem jakby aktywnie w tej kulturze. [SzP: Mmm.] ... No. ... A to było takie środowisko [SzP:
121 Mhm.] ... młodych chłopaków i dziewczyn zajętych... No ten... Chyba te... Chyba takie bardziej
122 standardowe, no, jak na tamten, [SzP: No, no.] tamten okres lat dziewięćdziesiątych-dwutysięcznych.

123 **SzP: Jasne. A coś ci zapadło jakby z tych czasów szkolnych? Nie wiem, masz jakieś wspomnienia, /y**
124 **... z podstawówki, powiedzmy, szkoły średniej?**

125 **Arek:** ... No ogólnie, no mam bardzo wiele wspomnień, ale no nie wiem w zasadzie, co mam, kurczę...
126 Chyba nic z, /y, z, /y... [śmiech] /Hmm...

127 **SzP: Takie właśnie, nie wiem, jakieś relacje z nauczycielami, nie wiem...**

128 **Arek:** Z nauczycielami?

129 **SzP: No.**

130 **Arek:** Ja po prostu...

131 **SzP: Jak ci szło w ogóle, wiesz, w tedy w szkole i tak dalej.**

132 **Arek:** Szkoła w Polsce uczy przede wszystkim dys... Znaczą są... Wiesz, no, inaczej po prostu jest w
133 szkołach publicznych, inaczej w szkołach prywatnych, wtedy te szkoły prywatne się tam pojawiały, ja
134 nie miałem bezpośredniego kontaktu, może tam z jakimiś kilkoma osobami, no ale widziałem różnicę
135 po prostu. Szkoły publiczne, ja się uczyłem w szkołach, w szkołach tylko publicznych, uczą przede
136 wszystkim przyszłych robotników, /y, jakby uczą dyscypliny, wstawania o określonej porze, [SzP:
137 Mhm.] /yy, braku dyskusji [SzP: Mhm.] ... ii, /yy, no tak, no pojawienia się na dzwonek i tak wszystko

138 to, co potem pracuje poo... w Amazonie i wszystkich takich pracach, to co jest najważniejsze, a szkoły
139 prywatne jakby, te t/ dla bogatych, [SzP: Mhm.] uczą kreatywności... generalnie uczą bycia
140 managerem, bycia po prostu szefem twoim. [SzP: No, no.] I... .. No tak, no to pamiętam głównie. J...
141 Ja akurat no nie należałem do tego jakby... [SzP: Mhm.] no tu trochę to mi się jakoś tam super
142 bardzo, /mmm ... utożsamiało właśnie z tą całą dyscypliną, [SzP: Aha.] więc głównie po prostu cały
143 też, /wszsz, okres szkoły pamiętam jako prześlizgiwanie się z klasy do klasy [SzP: Aha.] i szkoła mnie
144 nauczyła po prostu tego, jak ... jak po prostu móc od tej dyscypliny uciekać przede wszystkim, a nie
145 jak się tam kogoś... A to też chyba doświadczenie wielu ... ludzi. No ale udawało mi się w każdym
146 razie z... zaliczać wszystkie [SzP: Aha.] klasy po kolei, chociaż tam, /y, ledwo, ledwo, na tyle, na ile
147 chciałem po prostu, no. [SzP: Jasne.] Nie chciałem być nigdy jakimś tam prymusem. [SzP: Mhm.] I
148 miałem dużo obowiązków i aktywności pozaszkolnych. [śmiech]

149 **SzP: [śmiech] ... Aha?**

150 **Arek: No.**

151 **SzP: A jak wspominasz ten jakby okres, wiesz, przejścia pomiędzy, /yy, szkołą średnią, no nie, a**
152 **studiami i jak to wyglądało w ogóle w twoim przypadku? Bo, bo rozumiem, że ty studiowałeś, /y,**
153 **no wspominałeś...**

154 **Arek: Mhm, mhm.**

155 **SzP: ...o tym.**

156 **Arek: ...** No to było przejście doo, do, do, do tej cz... /y, części miasta w ogóle też. /Em... .. No tak, i to
157 był też ten okres w zasadzie już taki bardziej wzmożonych, /yy, prób, /yyy, jakby wyprowadzki,
158 uniezależnienia się od, [SzP: Mhm, mhm.] od rodziców, co w zasadzie w tym moim pokoleniu już było
159 niemal nie... niemożliwe przez te [SzP: Mhm.] właśnie, kurde, [SzP: Mhm.] uwolnienie czynszów i
160 całe... zrzucenie na wolną amerykankę tego, tego sektora mieszkalnictwa. I to było też doświadczenie
161 innych osób na ... na studiach. Mało kto wtedy mieszkał, [SzP: Mhm.] mieszkał sam, nie. [SzP: Mhm.]
162 Na wynajem też specjalnie nie było ... nie było stać, jeszcze tam jakieś, wiesz, jak się miało
163 dziewiętnaście, dwadzieścia lat... [SzP: Mhm.] ... /Yy ... no tak, no. ... Chyba niewiele więcej mogę
164 powiedzieć.

165 **SzP: Mm. ... Właśnie mówiłeś o tych, o tych, /ee ... studiach. Czy mógłbym cię zapytać jakby, co ty**
166 **studiowałeś w ogóle? Czy to były jakieś tamm dyscypliny humanistyczne, czy bardziej...**

167 **Arek:** Humanistyczne, kulturoznawstwo. To była straszna... Znaczy bardzo ciekawe i w ogóle,
168 natomiast z perspektywy czasu ... oceniam, że no to jest charakterystyczne, że ludzie po prostu z
169 jakąś tam, powiedzmy, bardziej społeczną taką wrażliwością, jakąś taką progresywną, lewicową, idą
170 na te kierunki humanistyczne ... a wszystkie kierunki ściste, /yyy, czyli ekonomia, [SzP: Mhm.] ale też
171 zresztą... nawet też humanistyczne takie... bardziej takie twarde, jak historia, są zmonopolizowane
172 przez taki konserwatywno-no-liberalny nurt... Przynajmniej kiedyś tak było, już... Prawo też. [SzP:
173 Mhm.] No i to ma potem wpływ na to, jak to wygląda z czasem, kiedy, kiedy my idziemy do...
174 powiedzmy, też z kolei do pra... w ogóle czym się zajmuje też lewica w ogóle też, nie, bardziej takimi
175 obyczajowymi sprawami, a kiedy idziemy z kolei do pracy, no to, wiesz, no to dużo ludzi... /Yy, no
176 kiedy się organizujemy, no to jednak wymagane są te kwestie... potrzeby no bardziej te ekonomiczne,
177 [SzP: Mhm.] jakieś kwestie, nie wiem, no badania sprawozdań finansowych i innych kwestii, no i
178 nagle się okazuje, że musimy to badać po prostu jako, wiesz... [SzP: Mhm.] jakoo, kurczę,
179 kulturoznaws... /wś... filozofowie, antropolodzy, a nie jako ekonomiści [śmiech] [SzP: No, no, no.] i,
180 kurczę, i prawnicy itp. Więc, y, to to wymaga po prostu zmiany. To jest jakby też znak tych czasów, że,
181 [SzP: No, no.] że tak się lewica dała zepchnąć po prostu na te właśnie kierunki takie bardzo miękkie,
182 [SzP: Jasne.] humanistyczne. Potem, jak, nie wiem, jak robiliśmy jakieś lokatorskie kwestie, to się
183 okazało, że, nie wiem, bardzo dużo mieszkańców jest zagrzybionych i, [SzP: Aha, aha.] i nie ma nikogo na
184 lewicy, kto na przykład jest mykologiem, jest... a antropolog ... czy, nie wiem, no jakiś filozof, nie
185 będzie badał po prostu grzyba, [SzP: Tak.] więc trzeba było po prostu ścią... w ogóle z jakichś innych
186 pokoleń, z, /y, pokoleń, powiedzmy, obecnych pięćdziesięcio-, sześćdziesięciolatków. Ze Śląska żeśmy
187 ściągali [SzP: Mhm.] mykologów, którzy ... no w... byli lewicowi, ale nie z tego nurtu nowego,
188 powiedzmy, gdzieś tam wychowanego po transformacji, bo cały ten nurt po prostu to jest w ogóle,
189 wiesz, [SzP: Mhm.] nieprzydatny gdzieś tam [SzP: No, no.] w dużej mierze w ... w, /yy... Znaczy, no nie
190 wiem, może to jest ... nie wiem, w... uproszczenie [SzP: Mhm.] i trochę jakieś ... zbyt, nie wiem, no
191 uderzające, ale tak, no to też w swoją pierś po prostu uderzam, że [SzP: Mhm.] jest to nurt
192 nieprzydatny po prostu na tych... [SzP: No, no.] ten taki miękko humanistyczny. ... W ogóle po prostu,
193 wiesz. [SzP: Mhm.] Ci idą na te wszystkie właśnie tam jakieś bardziej językowe [SzP: Mhm.] ... i tak
194 dalej, i to się... No tak, no właśnie filozofię, kulturoznawstwo i potem trafiają do środowiska pracy, i
195 to się właściwie [SzP: Mhm.] zupełnie nie przydaje, nie. Chyba że jesteś managerem, no wtedy taki
196 tam, wiesz... ... coś tam fi... filozofowie i, i kulturoznawcy są zatrudniani [SzP: Mhm.] w sektorze
197 public relations i, i human resources też [SzP: No tak.] czasami, nie. ... No, ale tak... No wiesz, moje
198 studia się nie, n... nie, nie przydały specjalnie. No chyba że, nie wiem, miałem zatknięcie z jakimś tam,
199 jakimś właśnie trzecioświatowym nurtem ... który też nie skupiał się na eko... na ekonomii na

200 studiach, tylko bardziej na kwestiach obyczajowych, ale no przez to... tak, no. [SzP: Mhm. /M.] ...
201 Może to było takie naj... naj... jakieś najbliższe, k... kwestie, doświadczenie, po prostu, spotkanie z
202 jakimiś tam ... dyskusjami o, wiesz, postkolonializm i w ogóle, ale to jest po prostu siódma woda po
203 kisielu, nie, [SzP: Mhm.] postkolonializm jako... wywodzi się właśnie z jakichś takich, powiedzmy... czy
204 nawiązuje do, do, do nurtów marksistowskich ... ale już w tak rozwodniony sposób, że po prostu [SzP:
205 Mhm.] nie jesteś w stanie tego odnieść do środowiska konkretnego codziennej walki na, [SzP: Mhm.]
206 na poziomie zakładu pracy po prostu, nie.

207 **SzP: Mhm, mhm. No tak, tak, tak.**

208 **Arek: Mhm.**

209 **SzP: ... Czyli później jakby próbowałeś, y, kontynuować, tak, te studia na doktoracie? Czy...**

210 **Arek:** No ściągnięto mnie, bo napisałem jakąś tam lepszą pracę magisterską, więc po prostu
211 zaoferowano mi ten doktorat... [SzP: Aha. A, okej.] /Eee ... /ff... No, a wtedy to był też okres taki
212 bardziej wzmożony, /ee, walk, /y, w... [SzP: Mhm.] tych lokatorskich, zaaa... za... zabito Jolę Brzeską,
213 [SzP: Mhm.] tą nauczycielkę w stowarzyszeniu, było dużo protestów ... /y, ludzie po protestach trafiali
214 na dołki itp., więc też, nie wiem, no jakoś tam moi rodzice się bali, że coś... [SzP: Mhm.] że tam, nie
215 wiem, no ... powiedzmy ... yyy, że to idzie... [śmiech] po prostu, że nie będę robił kariery naukowej
216 ani [SzP: Aha.] jakieś tam pracy, tylko po prostu to... Się właśnie pojawiał problem z policją itp., więc
217 jakby no przyjąłem tą ... ofertę doktoratu, [SzP: Mhm.] głównie chyba, żeby uspokoić po prostu też
218 tam ... rodzinę [SzP: Mhm.] ... no a jak już się uspokoiła, to po prostu zostawiłem ten doktorat. [SzP:
219 Mhm, mhm. Jasne.] Na jakimś tam... na poziomie otwarcia przewodu w zasadzie, no nie przeniosłem
220 tam papieru z piętra na piętro [SzP: Aha.] i już jakoś tak przestałem tam przychodzić, i no tyle.

221 **SzP: Aha. Jasne. /Y, okej, to pozwól, że jeszcze jakby wrócę do tych czasów... Mówiłeś o, /emmm, o**
222 **tych doświadczeniu jakby też pokoleniowym, no nie, tych, /y, trudności spłatów, /yyy...**

223 **Arek: Tak.**

224 **SzP: ...kredytów. /E, mógł być coś jakby więcej jeszcze poopowiadać?**

225 **Arek:** No pamiętam, że mój brat kupił mieszkanie pięćdziesięciometrowe, /ee, czy nawet trochę
226 więcej, za jakieś sto trzydzieści tysięcy złotych, on był osiem lat starszy, więc kupił to osiem lat
227 wcześniej, i w moim, /y, pokoleniu, te osiem lat później, takie samo mieszkanie już było warte w
228 okolicach czterystu tysięcy złotych, /yyy ... czyli no, powiedzmy, o dwieście pięćdziesiąt procent jakoś

229 tam skoczyło to ... no i... no tak, no zostało zamknięte właśnie, ta, ta możliwość, wiesz, no kupna po
230 prostu mieszkania, nawet na kredyt, [SzP: No.] w taki... w racjonalny sposób, żeby się nie zadłużać na
231 jakieś, wiesz, tam [SzP: Aha.] pięćdziesiąt lat. A wynajem ... podobnie wyglądał. No też już
232 wwwłaściwie po... No tak, tak mniej więcej podskoczyły te, te ceny najmu [SzP: Mhm.] na prywatnym
233 rynku i kiedy ja jeszcze byłem... /yy, wchodziłem w cho/ dorosłość, no to, no to gdzieś tam jeszcze
234 marginalnie się pojawiały kwestie tego, że ktoś mógł się zaczepić o mieszkanie, /y, w akademiku,
235 tanie, [SzP: Aha.] znaczy no jakieś tam łóżko w akademiku albo mieszkanie na wynaj... /yy, na
236 wynajem, komunalne, [SzP: Aha, aha.] no, ale to był też okres, /yyy, w/ kiedy ... kiedy ja wchodziłem
237 w dorosłość, to powiedzmy, od tego dwutysięcznego szóstego roku, no to jak się spojrz te... później
238 na te statystyki, ja wtedy jeszcze nie patrzyłem na to... [SzP: Aha.] no ale to już... no ja byłem takim
239 os... ostatnim... wiesz, to było ostatnie w ogóle tchnienie jakiegokolwiek... jakiejś interwencji, /yyy,
240 państwa czy miasta w, w ceny, /y, mieszkań, no bo, no bo od tego tam szóstego roku, jak się potem
241 spojrz na przykład w Z, no to s/ no to, wiesz, no to spadło w ciągu tam dziesięciu lat jeszcze [SzP:
242 Aha.] dwukrotnie, zasób, /y, s... /yy, /yy, stan, stan zasobu komunalnego, [SzP: Mhm.] która była
243 jakąś alternatywą dla mieszkań prywatnych ... nooo więc po prostu to się wszystko zwiżało na moich
244 oczach. [SzP: Aha. Mhm.] I, i cały ten taki... ofensywa brutalna wolnego rynku, i... [SzP: Mhm.] czy po
245 prostu właśnie kapitału, i no liberalna taka [SzP: Mhm.] ofensywa no to po prostu na/ przeszło nam
246 po plecach, naszemu pokoleniu, nie. [SzP: Aha. Aha.] ... lii wpłynęła na... po prostu na to ... jakie... w
247 jakich warunkach przyszło nam też żyć. No większ... większość jednak wzięło to... te kredyty i tak
248 dalej. Ja miałem to tam szczęście, powiedzmy, że ... że, że no po prostu się... no miałem okazję
249 właśnie zamieszkać ... skorzystać z tego, co, co, co, co, co, co, powiedzmy, taki nurt radykalnie
250 lewicowy proponuje, głównie tam w Europie, ale nie tylko. Ale nie tylko właśnie **?(00:21:02)**. Po
251 prostu ludzie też pracy często s/ jakby zajmują pustostany ... oni tam nie nazywają tego skłotami.
252 [SzP: Mhm.] Ale też tego aspektu nie nazywają skłotem. Alee no tak to wyglądało, że po prostu... że
253 pozwoliło mi nie... ... jakby ńńń... nie wiązać sobie rąk [SzP: Mhm.] tym kredytem też, nie.

254 **SzP: Też. No tak, tak, tak.**

255 **Arek:** Przez co potem po prostu mogłem sobie pozwolić też na to, żeby pracować i zajmować się
256 działalnością jakąś społeczną, a nie pracować na, wiesz, na dwa... Ostatecznie teraz [SzP: Aha.]
257 pracuję na dwa etaty, bo, [SzP: Aha.] bo te dwa etaty to też jest poniekąd taka działalność społeczna,
258 znaczy no związkowa, [SzP: Mhm, mhm.] więc ... z powodów ściśle organizacyjnych zatrudniłem się w
259 taki sposób, że robię podra/ po dwieście ponad godzin, [SzP: Okej.] /yy, miesięcznie ... na tą chwilę.
260 [SzP: Aha.] Ale... Tak, no ale robię to po prostu dlatego, że też w jakiś sposób... oprócz tych pieniędzy

261 no to też chcę... no chcę po prostu jakoś zmapować kwestię transportu i całej tej... no tego sektora
262 jakby gospo... gospodarki dla... na potrzeby organizowania się. A nie na potrzeby ... nie wiem, ani
263 akademickie, [SzP: Aha.] ani też na potrzeby, nie wiem, swojego szefa czy coś, nie.

264 **SzP: Jasne. Jasne. Czyli ty jakby za... zaangażowałeś się jakby w tą, /mm, działalność społeczną**
265 **jeszcze w czasach, yyy, gdy byłeś młody, tak? W Warszawie to było? Czy...**

266 **Arek:** No tak, powiedzmy, [SzP: Mhm.] mhm.

267 **SzP: ... /Yyy, no i później jakby przeniosłeś się do tego N, nie, te cztery lata temu. E, to jak to w og...**
268 **w ogóle wyglądało? Mógłbyś tutaj poopowiadać trochę?**

269 **Arek:** No N jest, /m... To jakby... Cały czas jeszcze obecnie ... i/ /f, jakby ... jest... ... no ogniskuje w
270 sobie po prostu ten śś... jakby silny nurt [SzP: Mhm.] socjalny, związkowy, który mnie interesuje, jest,
271 jest mocno skonsolidowaną... skonsolidowane środowisko [SzP: Tak, tak.] ... i to sprawia, że jakby no
272 jest, jest lepsza baza do ... /m właśnie no, no w jakiś... w... organizowania się. [SzP: Mhm.] Na polu
273 socjalnym. Więcej osób to robi, jest większa wymiana ... wymiana jakby krytycz/ no nie wiem,
274 dyskusja po prostu o, o, o strategii działania. [SzP: Mhm.] ... I łatwiej po prostu f... funkcjonować
275 chyba w tym, w tym nurcie, który generalnie jest dobijany w ogóle i/ w innych miastach ... w dużej
276 [SzP: Mhm.] mierze ... [SzP: /Yy...] no ale też w N. Generalnie jest pod, pod taką ofensywą rozbijania
277 na rzecz jakichś tam innych zainteresowań, nie. [SzP: Mhm.] Powiedzmy, nie... niesocjalnych. [SzP:
278 Mhm.] Bardziej, powiedzmy, jakichś tam oby... obyczajowych, nie. [SzP: Mhm.] ... Iii... No tak, no w N
279 po prostu wszystkie sprawy też... no nie wiem, sprawy feministyczne [SzP: Mhm.] też są bardziej
280 traktowane, powiedzmy, od, od, od poziomu bytowego .../ee, bardziej niż obyczajowego. I to ... jest
281 interesujący... [SzP: Mhm.] Więc też się tam znalazłem po prostu, żeby mieć w ogóle ... z kim się, z
282 kim się zreszać.

283 **SzP: ... Jasne. /Ee, tutaj mam w zasadzie to pytanie, no bo to zasadnicze jest pytanie, bo, bo ty**
284 **jesteś przecież związkowcem, i, i jak to się w ogóle stało w ogóle, że ty zostałeś tym, /e, działaczem**
285 **i, i, i teraz działasz po prostu już na etacie, no nie, tak jak mówisz?**

286 **Arek:** Nie... Znaczą, działałam na etacie, ale pracowniczym, nie związkowym.

287 **SzP: Mhm. Tak, tak, tak, pracowniczym.**

288 **Arek:** No pracuję jakby... [SzP: Tak.] Związek nie daje mi pieniędzy.

289 **SzP: Jasne, tak.**

290 **Arek:** /Ee ... nooo ... jakbyy uważam, że jakby zmiana społeczna wynika z, /yy... czy jest możliwa
291 dzięki temu... dzięki zaangażowaniu się w miejscu, gdzie, gdzie, gdzie, gdzie wytwarza się kapitał,
292 [SzP: Mhm.] i spośród ludzi, którzy go wytwarzają, czyli właśnie w zakładach pracy [SzP: Mhm.] ... iii
293 dlatego myślę, że właśnie taka masowa organizacja jak związek zawodowy jest w stanie ... jakby
294 po... polepszać [SzP: /Mmm.] warunki życia bardziej niż, powiedzmy, tacy indywidualni aktywiści,
295 kolektywy małe, [SzP: Mhm.] związane z jakąś awangardą lewicową, /yy, wiesz, [SzP: Mhm.] lewic...
296 No tak, lewicową. W każdym nurcie, czy anarchistycznym, czy jakimś partyjnym, czy co, nie. /Mm,
297 więc tak, no, /m, myślę, że największa siła tkwi po prostu w organizacji masowej i w... i w... /y, w
298 organizacji ściśle takiej, powiedzmy, pracowniczej [SzP: Mhm.] ... czy w ruchu pracowniczym ... no bo,
299 no bo pracownicy nie są tylko ofiarami, [SzP: /Mm.] powiedzmy, tego systemu, ale też jakby są
300 kluczowym... [SzP: /Mm.] jesteśmy jakby ty... kluczowym elementem wytwarzającym to bogactwo i, i
301 możemy je, te bogactwo, przekierowywać, ten dobrobyt, na ... na, na sfery po prostu najbiedniejsze,
302 jeśli się zorganizujemy. ... /Mmm, nie tylko bogactwo, ale właściwie no cały zmieniać po prostu status
303 quo. [SzP: Mhm.] ... Na poziomie nie tylko ekonomicznym, ale też politycznym. /Eem ... no. [SzP:
304 Mhm.] ... Takie indywidualne, powiedzmy, formy, /e, i... a... aktywizmu ... uważam za bardziej takie,
305 nie wiem, no ... je... jezusowe jakieś ... iii w dużej mierze, nie wiem, robienie takie bardziej pod siebie
306 ... jakby nie... jakoś, nie wiem, no... czy takiej pseudokariery lewicowej, indywidualnej, nie interesuje
307 mnie za bardzo. [SzP: Mhm, mhm.] Ruch pracowniczy o tyle się różni właśnie od takich [SzP: Mhm.] ...
308 od takich form... innych form aktywistycznych, że nie pracuje po prostu na konkretną [SzP: Mhm.]
309 osobę. Znaczą może, bo też... [SzP: Mhm.] ale mówię o ruchu rewolucyjnym, takim bardziej bojowym.
310 Po prostu zrzesza ludzi, szere/ w dużej mierze anonimowych, [SzP: Mhm.] którzy, którzy s/ po prostu
311 są codziennymi takimi bohaterami na zakładach pracy i nie s/ /mmm, jakby nie... No tak, no. Jakby ich
312 siła nie wywo/ nie polega na tym często, że są w mediach, tylko na tym, że po prostu potrafią... mają
313 umiejętności, /yyy, w... dob... dobr... dobrego diagnozowania sytuacji w swoim zakładzie i jakby
314 umiejętności zawiązywania więzi z innymi pracownikami ... [SzP: Mhm.] i to jest ... ważniejsze i
315 ciekawsze też dla mnie ... [SzP: Mhm.] niż, powiedzmy, takie bardziej spektakularne aktywizmy.

316 **SzP: Mhm. ... Czyli rozumiem, że z tych pobudek jakby trafiłeś do Amazonu, tak? Czy... Jak to w**
317 **ogóle było?**

318 **Arek:** /Y, między innymi, no. Amazon też jest, szczerze mówiąc, ... Amazon jest jedną z największych,
319 /fchu, czy takich korporacji logistycznych, no jakby two... tworzy reguły dla innych zakładów pracy,
320 [SzP: Mhm.] bo Amazon już funkcjonował z, /y, z... jakby związek, inicjatywa pracownicza ... za...

321 założony przez pracowników Amazona, [SzP: Mhm.] wywodzących się po części też z, /y, z tego, z
322 tego nurtu, a po części po prostu ... znaczy z nurtu jakiegoś lewicowego, radykalnie lewicowego,
323 rewolucyjnego, [SzP: Jasne.] a po części z, /y ... no po prostu z, /y... z ludzi z różnych miast, [SzP:
324 /Mm.] którzy tam trafili do, /ee, do, do pracy i poznali się dopiero w... w trakcie z, z, /y, takim
325 nurtem. [SzP: /Mm. Mhm.] Więc... No tak, no Amazon jest interesującym miejscem w kontekście też
326 takiego rozpoznawania ... [SzP: Mhm.] /y, tych metod przykręcania śruby i tych metod organizowania
327 się ... no ale też Ama... łatwo się zatrudnić w Amazonie, łatwiej niż [SzP: Aha.] ... w innych zakładach
328 pracy, booo Amazon ... przyjmuje jakby, wiesz, no [SzP: Aha.] ... zz... jakby z, z ulicy, każdego, [SzP:
329 Tak. Tak, tak, tak.] /eem, więc tak, no łatwiej było tam też znaleźć pracę od razu iii, wiesz, i zarabiać
330 jakieś pieniądze, żeby się utrzymać ... [SzP: Aha.] niż w innych miejscach, no. Dlatego też dużo ludzi
331 tam trafia. Zwłaszcza tych ludzi, którzy przenoszą się z miejsca na miejsce, [SzP: Mhm.] /yy, taki znak
332 czasów, nie. Albo z... ludzi, którzy ... którzy w swoich małych miejscowościach, gdzieś tam na wsiach,
333 nie mają żadnej roboty, bo tam jakieś upadły, a... i, nie wiem, jedyny zakład pracy, jakaś huta szkła w
334 Sierakowie czy co, /y, albo dogorywa... Więc, /y, więc Amazon zasysa po prostu, [SzP: Mhm.] /y, tak...
335 takich ludzi, którzy właściwie albo trafiają dopiero co w nowe miejsce, albo, albo żyją w miejscu,
336 gdzie po prostu już opad/ upadły zakłady pracy. Inne. [SzP: Aha.] Amazon w N zaciąga ludzi z kilku
337 województw. [SzP: No tak, tak, tak.] Wiesz. Od N... No tak, no. Zzz kujawsko-pomo... Nie tylko z
338 Wielkopolski, ale też z kujawsko-pomorskiego, [SzP: Aha.] bo aż z Kcynii dojeżdżali, spod Bydgoszczy,
339 [SzP: Aha.] kiedy ja tam pracowałem, i z ... z, /yy, z Konina, [SzP: Aha.] czyli tam najbardziej... jeszcze
340 bardziej na wschód, /y, Skwierzyny, z, /y, z Lubuskiego, ii... nawet też dojeżdżali z dolnośląskiego
341 jeszcze, nie.

342 **SzP: Jasne. Jasne. /Y, a słuchaj, bo też wspominałeś jakby o też innych pracach, które wykonywałeś,**
343 **też takich zawodowych, /y, zarobkowych, no nie. /E, mógłbyś tutaj troszkę jeszcze poopowiadać o**
344 **tych pracach swoich, właśnie przed Amazonem jakby?**

345 **Arek:** Mhm. ... No pracowałem naa...

346 **SzP: To kreatywnie, no, no nie, tak trochę pracowałeś, z tego, co rozumiem?**

347 **Arek:** No to... Znaczy no w różnych, /sss... Na przykład, nie wiem, pracowałem fizycznie w...
348 pracowałem na emigracji w Holandii [SzP: Aha. Okej.] ... w jakichś tam... znowuż w takich typowych
349 pracach fizycznych, /e, to było w okresie, kiedy jeszcze nie, nie było... Polacy nie mogli pracować...
350 [SzP: /Mm.] Byliśmy już w Unii Europejskiej, ale jeszcze nie było prawa pracy tam, więc głównie
351 Ślązacy wtedy pracowali, na paszportach niemieckich swoich dziadków jeszcze ... znaczy na bazie

352 właśnie tego obywatelstwa ... Śląska. No i tam, no nie wiem, wszystkie roboty, tam gdzieś na
353 lotniskach jakieś magazynowe, rozbiórki szklarni ... [SzP: Aha.] itp., zbiory, pracowałem na zbiorach
354 tam kiedyś ... we Francji...

355 **SzP: [osoby witają się z osobą trzecią]**

356 **Arek:** Mamy przejść do, do Covida, tak...

357 **SzP: Tak, tak.**

358 **Arek:** ...i do pracy w Covidzie?

359 **SzP: To... To za... zaraz, tak.**

360 **Arek:** Dobra.

361 **SzP: /Ee to jeszcze tylko ten wątek jakby tych prac, no nie. /E...**

362 **Arek:** Mhm.

363 **SzP: Tej pracy...**

364 **Arek:** No też w... Oprócz tego też no robiłem w jakichś takich śmieciowych pracach w, /yyy ... w
365 branży ... /yy, branży f... filmowej, można powiedzieć? Coś takiego, no. Głównie. Czyli przy organizacji
366 przeglądów filmowych. [SzP: Aha.] Jako techniczny, jakiś koordynator, /y ... przygotowujący materiał
367 do wyświetlania w formie tam cyfrowej i... no i w kabinie, w projekto... w projektorniach. [SzP: Aha.]
368 ... I tam nigdy nie było umów o pracę. ... Znaczy s/ chyba s/ już taki zawodowy pracownik projektorni
369 ma umowę o pracę z kinem ... ale pracownicy tam gdzieś tacy bardziej, /y, przy, przy festiwalach no
370 to z reguły to są umowy zlecenia, umowy o dzieło. Znaczy nie wiem, jak teraz, ale tak było zawsze,
371 nie. [SzP: Aha.] Na pewno teraz też tak jest. O ile ty nie jesteś zatrudniony przez jakąś instytucję po
372 prostu, jak tam [SzP: Jasne.] właśnie MSN czy ... CSW itp., bardziej już na etacie. [SzP: Mhm, mhm.] To
373 chyba tak jest przy tych różnych tam jakichś fundacyjkach, fundacjach, nie.

374 **SzP: Jasne. Spoko. /Ee, dobra, czyli w tym Amazonie już pracujesz, /ym, ile lat tak mniej więcej?**

375 **Arek:** /Yy, zatrudniłem się w dwa tysiące osiemnastym roku jako magazynowi, [SzP: Aha?] aa
376 od dwudziestego roku ... [SzP: Mhm.] pracuję jako kierowca międzynarodowy.

377 **SzP: Aha. A jak wspominasz w ogóle te początki, wiesz, pracy jako ten magazynowy, /eee,**
378 **pracownik?**

379 **Arek:** /Yy, tak no więc w Amazonie zatrudniasz się najpierw... przynajmniej w... w N w tamtym
380 okresie, [SzP: Mhm.] jakoo, /yyy, jako, /fff, nie bezpośrednio pracujący dla Amazona, tylko właśnie
381 [SzP: Tak.] przez jedną z agencji, [SzP: No, no, no.] /y, Randstadt albo Adeco. Randstadt zatrudniał na
382 ... comie... comiesięczne umowy [SzP: Mhm.] ... dlatego co dwa tygodnie, a ja zatrudniłem się w
383 Randstadzie ... /yyy, no tak, no i te umowy po prostu so/ były przedłużane [SzP: Mhm.] co miesiąc.
384 /Mmm ... tak zwany zielony budżet. [SzP: Mhm, mhm.] Nie dostałem umowy na niebieski budżet,
385 czyli stałej z Amazonem. ... /Yyy, no tak. /Ff, pracownicy... ... No nie wiem, no jak, jak pracowałem na
386 działach takich bardziej wymagających, /y, nie tyle prędkości, co wysiłku, znaczy też prędkości, ale
387 takich tam, gdzie więcej, powiedzmy, mężczyźni pracowali [SzP: Mhm, mhm.] ... czyli przy jakimś
388 przenoszeniu, /y, towaru, tak zwanym budowaniu wózków [SzP: Mhm.] ... /y, gdzie nie było nor... ale
389 też pracowałem przy normach, przy pro... procesach, /y pracując w procesie, /mmm, no tak, ale ... ale
390 bardziej właśnie na tych działach, nie wiem, no można powiedzieć, męskich takich, [SzP: Mhm.] gdzie
391 mo... mo... ... gdzie... No tak. U mnie chodziło po prostu o wykonanie jakichś takich wsz/ sz/ cięższych
392 prac fizycznych, prze... przenoszenia towa... Znaczy wszystkie prace fizyczne no były ciężkie, ale mniej
393 tam zależąca od, od, od, od normy, a bardziej od po prostu tego, żeby tam ileś... ... Nie, nie mierzono
394 tam norm. Czyli poza procesem. [SzP: Aha.] /Yy, no tak, no właśnie budowaniu, /yy, wózków ... tak
395 zwanych. Czyli no wynoszeniu [SzP: Aha.] z, /yy, z palet [SzP: Mhm.] dla już tych, którzy... tych
396 pracowników magazynowych, którzy to roznoszą po ... po sz... po szufladach, półkach.

397 **SzP: Mhm. Jasne. /Ee, i ten jakby Covid, pandemia zastała cię jeszcze w trakcie pracy tej**
398 **magazynowej czy już w trakcie...**

399 **Arek:** /Mmm, nie, już, już w trakcie transportowej.

400 **SzP: Transportowej.**

401 **Arek:** Tak.

402 **SzP: A jak wspominasz właśnie te pierwsze dni ... właśnie pandemii w pracy? Jak to tam wyglądało**
403 **u was?**

404 **Arek:** Noo wyglądało to tak, że pierwotnie, /yy, kiedy, kiedy uderzyła ta pandemia, pracownicy
405 transportowi, /yy, jakby obserwując, /yy, obserwując, /e, jak się rozwija, zwłaszcza w krajach tam

[illegible]

439 sytuacji, gdy, wiesz, tam różne po prostu... gdy sejm był odkażany albo nawet ludzie po prostu się nie
440 spotykali w sejmie, no to, no to w kabinach po prostu ludzie przywozili sobie na wzajem różne tam
441 [SzP: Mhm.] nie tylko wirusy, ale nawet takie codzienne bakterie itp., no i to nie było tam odkażane
442 ani nic. li... No tak, no i szefowie po prostu, żeby tego nie musieć robić, no to ... no to przekonywali
443 kierowców, że w ogóle Covid właśnie nie istnieje ... no i w jakimś stopniu tam przekonali. No to to, że
444 ta fala... ta fala, powiedzmy, foliarstwa w Polsce i ty/ jakby w mediach społecznościowych i tak dalej,
445 mówi się, że to jest... że to, nie wiem, no przybyło gdzieś tam głównie z Rosji itp., ale to polscy... po...
446 polscy przedsiębiorcy po prostu byli w awangardzie tej fali, /yy, podważania ... /y, Covida. I mieliśmy
447 taki ... taki dualizm, że z jednej strony w mediach mówiono o tym, jak to jest strasznie groźny, [SzP:
448 Mhm.] i to głównie płynęło do pracowników takich biurowych, ten przekaz, żebyń... żeby no... ... i
449 do wyższych sfer, żeby nie musieli chodzić do tej, do tej roboty ... mogli z/ być w domach, no ale
450 praca fizyczna, w magazynach i ... iń... i nie tylko, no po prostu szła pełną parą, a wręcz nawet jeszcze
451 więcej było tej pracy, no bo jednak trzeba było dostarczyć tych produktów nawet nie do sklepu, tylko
452 bezpośrednio do domu, więc ten, ten sektor logistyki i transportu się rozwinął. Amazon zan...
453 zanotował za dwudziesty pierwszy rok [SzP: Tak, no.] trzy/ w Polsce trzykrotnie większe zyski. I jakby
454 to wszystko trzeba było też przewozić, więc ci kurierzy i kierowcy międzynarodowi... no była wię...
455 większa presja, żeby po prostu... żeby jeździli po całej Europie, więc większa presja na to, żeby nie
456 dbali o kwestie BHP ... w, /y, w związku z czym no po prostu... no tak, no jak, jak wspominałem, no
457 praca kierowcy wyglądała tak, że była trudniejsza [SzP: Mhm, mhm.] ... w pewnym momencie zdję...
458 no kierowcy po prostu w dużej mierze ... przyswoili to... to całe foliarstwo, [SzP: Mhm.] byli tą
459 grupą, tą... stali się grupą to/ też taką najbardziej foliarską, co jest ... zrozumiałe też z ich
460 perspektywy, no bo musieli też przekonywać swoje rodziny w pewnym momencie, które się bały tego
461 Covida, /m, jako kierowcy przyjeżdżający, powiedzmy, po trzech tygodniach przejazdów po całej
462 Europie, po wszystkich magazynach, po spotykaniu się po prostu z ludźmi nie tylko z Europy, ale po
463 prostu z całego świata, no bo magazyny w Niemczech i nie tylko są obsługiwane przez ludzi właściwie,
464 no wiesz, i z Bliskiego Wschodu, i z [SzP: Tak, tak.] Afryki, i tak dalej, no i potem, kiedy przyjeżdżali
465 do, do, do, do Polski, no to spotykali się z... zderzali się z tą narracją w polskich domach, /yyy, ludzi,
466 którzy się bardzo obawiali, którzy po prostu byli w kwarantannach, którzy byli w, /m, w, /y... w ty/
467 objęci restrykcjami i nie mogli wychodzić, nie mogli czasami do pracy iść, no i przekon/ no musieli po
468 prostu, żeby, żeby być w tym domu i jakoś funkcjonować, [SzP: Mhm, mhm.] uzasadniać za, za
469 władzę, [SzP: Mhm.] /ee, w imieniu władzy tak naprawdę, czemu oni mogą sobie swobodnie
470 przepływać, /e, i nie są objęci tymi restrykcjami covidowymi, i mogą po prostu pierwszego dnia, już
471 po byciu z Europie ... bez restrykcji spotykać się ze wszystkimi, no to, no to sami po prostu w imieniu

472 władzy byli zmuszeni do tego, żeby to uzasadniać. Więc stali się foliarzami po [SzP: Mhm.] prostu
473 pierwszej klasy i, i... /y, którzy po prostu zaczęli też rozpowszechniać po swoich szefach [SzP: Mhm.]
474 tą niewiarę w Covida i tak dalej, no bo to było niezbędne, żeby w ogóle tą pracę robić. [SzP: No tak.]
475 Gdybyśmy byli jakby uz/ zorganizowaną [SzP: Mhm.] ... grupą społeczną, no to wtedy byśmy pewnie
476 bardziej wymogli na tym, /y, n... n... n... na, na szefach i na władzy jakieś restrykcje zamiast musieć
477 uzasadniać za władzę... [SzP: Mhm.] Znaczy, jakieś w ogóle dodatki czy większe, większe ochrony BHP
478 [SzP: Aha.] byśmy mogli wywalczyć, no ale jako s/ jako grupa społeczna niezorganizowana no to
479 można tylko podlegać, /yy, jakby i patrzeć przez pryzmat tego, co szef m... mówi, więc z czasem
480 nawet ten dodatek został zdjęty za wyjazdy do Włoch [SzP: Aha.] ... /yyy, no, i szefowie odnieśli jakiś
481 sukces, powiedzmy, w tym, tak. Iii kierowcy po prostu przyjęli perspektywę swoich szefów i
482 perspektywę władzy za darmo, można powiedzieć, jako ta niezorganizowana grupa ... społeczna. I ja
483 się wtedy akurat zatrudniałem, właśnie w okresie tego wzmożonego, /y, Covida [SzP: Aha. Okej.] no i
484 mogę powiedzieć, że oprócz tego, powiedzmy, tego przejścia od strony tego... no w... no widziałem
485 na własne oczy po prostu, jak kierowcy, /yyy, z... z/ powiedzmy, po... poprzez racjonalne podejście,
486 moim zdaniem, do, do tego Covida, czyli właśnie takie no r... realne ob... oo... obawy, /yyy, wobec
487 wyjazdów, realne, plus nacisk na szefów, na to, żeby jakoś to było rekompensowane, te ryzyko, [SzP:
488 Mhm.] przeszli do pozycji przyswojenia, /yyy, tej perspektywy szefa foliarskiej iii, /yy, no... no tak. No
489 a z drugiej strony po prostu ta praca była realnie trudniejsza, [SzP: No.] dlatego że, /ff, no, no jednak
490 te restrykcje po prostu istniały wszędzie [SzP: Mhm, mhm.] w, w, w Europie. Więc kiedy, kiedy, nie
491 wiem, nooo, kiedy... ... A, a, a kierowcy międzynarodowi w Polsce no spędzają... jakby nie tylko
492 pracują jakby ... w transporcie, ale żyją w tym transporcie, czyli żyją po prostu w kabinach, no i to...
493 no te trudności były większe o tyle, że jakby my żyliśmy poza restrykcjami, no ale te restrykcje
494 wszędzie wokół obowiązywały, więc po prostu poza tą pracą nie można było pójść sobie swobodnie
495 do kawiarni, [SzP: Mhm, mhm.] /yyy, czy nawet na stację bę... stacje benzynowe [SzP: Mhm.] były po
496 prostu zam... zamknięte, [SzP: Mhm.] nie można było usiąść sobie na stacji benzynowej, kiedy już
497 masz tą przerwę po pracy trzynastogodzinnej, bo trzynaście godzin pracy to jest ten standard ... jed/
498 dziewięć godzin jazdy, trzynaście godzin pracy, było dużo nadgodzi/ do piętnastu godzin pracy, [SzP:
499 Mhm.] to jest ten standard pracy www... zgodnie z ustawą o roz/ czasie pracy kierowców, no i kiedy
500 miało się już te pozostałe jedenaście czy dziewięć, [SzP: Mhm.] no to też spędzało się wtedy głównie
501 w kabinie, bo nie można było sobie po prostu nigdzie usiąść. [SzP: Mhm. No tak, tak, tak.] A zimą,
502 kiedy to było zamknięte... Znaczy można było sobie na wynos kupić, nie wiem, tam kawę czy co, /yyy,
503 no to w zasadzie no można było tylko na murkach, wiesz, w zimę siedzieć albo w kabinie, więc po

504 prostu to było no szczególnie utrudnie/ utrudnione życie [SzP: Mhm.] ((milczenie, 6 sekund)) i nie
505 było to niczym rekompensowane fina... finansowo.

506 **SzP: Mhm. Mhm. ... Jasne. ... A czy jakby ta pandemia, /mmm, wpłynęła tak falowo na waszą**
507 **pracę? Chodzi mi o to, że wiesz, że były te kilka fal pandemii...**

508 **Arek: Mhm.**

509 **SzP: ...i czy, czy jakby te kolejne fale, /mmm, jakby zmieniały, no nie, tą waszą pracę, organizację i**
510 **zarządzanie.**

511 **Arek: Mhm.**

512 **SzP: Czy tutaj raczej jakby pozostało to wszystko tak samo?**

513 **Arek:** No z perspektywy pracy to mogę mówić w ogóle o zupełnie inaczej rozkładających się falach.
514 No bo pierwsza fala to była właśnie taka, gdzie, gdzie te re... /y, gdzie rea... gdzie realne
515 rekompensaty, [SzP: Mhm.] z perspektywy branży transportowej, no możemy mówić o... wy...
516 wyszczególnić inne fale,ń/ inaczej ... przypt... przyptywające niż, niż z perspektywy takiej, powiedzmy,
517 oficjalnego nurtu w, /y, w Polsce, chociaż to się oczywiście nakładało na siebie, no ale pierwsza fala to
518 była fala re... no realnych jakichś rekompensat [SzP: Mhm.] iii za... za, za pracę w szczególnych
519 warunkach, jakby ryzyka też zakażenia się Covidem [SzP: Mhm, mhm.] ... a druga fala, /yyy, czyli fala
520 po prostu już takaa... zdjęcia tych, tych restrykcji wszelkich z pracy [SzP: Mhm.] transportowca, no to
521 jeszcze funkcjonowała w tej pierwszej fali, oficjalnej, [SzP: Mhm.] kiedy te restrykcje były nałożone
522 na, n... na wiele sektorów i na s... s... nie wiem, też sektory gastronomii, więc nie można było [SzP:
523 Mhm.] sobie pozwolić, jak już mówiłem ... /y pozwolić na to, żeby zjeść tam gdzieś, nie wiem, sobie
524 obiad po prostu w restauracji, no ale tu już te, te, te fale jakby... znaczy, te, te, te... ta t/ druga fala w
525 sektorze transportu cz/ /yy, już nastąpiła w ramach pierwszej fali nałożon/ nakładania się tych
526 restrykcji oficjalnych, no ale my już tych rest/ jakby rekompensat za, za restrykcje już nie m... nie
527 mieliśmy, tak.

528 **SzP: Mhm. No tak, tak.**

529 **Arek:** /Ee, w moim zakładzie pracy, w którym, /y, pracowałem, na Dolnym Śląsku zresztą, z bazą na
530 Dolnym Śląsku ... firma X, [SzP: Mhm.] /ee, w wyniku tam... w wyniku ... kontroli inspekcji pracy, /yyy,
531 narzuconej przez, przez pracowników, [SzP: Mhm.] przez kierowców, dowiedziałem się z papierów z
532 inspekcji pracy, że, że szef nawet... że szef tam dezynfekuje kabiny co, co, co miesiąc i że da/ no

533 generalnie, że bardzo o to dba, ale nikt nie widział nigdy żadnej tam dezynfekcji [SzP: Mhm.] i tak
534 dalej. Więc to wszystko było [SzP: Jasne.] tam, wiesz, na, na papierze tylko, ale realnie już kierowcy
535 też przestali o to dbać, dostawaliśmy tam chyba po maseczce, po jednej maseczce na, na, na kabinę,
536 nawet nie [SzP: Aha.] na miesiąc, tylko po prostu tam gdzieś, wiesz ... była taka maseczka. ... /Yyy, nie
537 m... nie mieliśmy tam płynów dezynfekcyjnych, to już sami se musieliśmy kupować. [SzP: Aha. Okej.]
538 No a te kolejne tam, nie wiem, powiedzmy, zdejmowanie jakichś restrykcji czasami no to pozwalało,
539 powiedzmy, na jakieś... na lekką ulgę, /y, w tym, że, /f, /f, że, że poza ... pracą można było po prostu
540 ... usiąść poza kabiną gdzieś albo gdzieś spędzić inaczej czas niż jakby w tej kabinie ... /yyy, albo
541 można było, nie wiem, no, nie wiem, pójść nawet na, na basen. dajmy na to, [SzP: Aha.] jeśli człowiek
542 miał siłę ... też w wolnym czasie, /yym, no ale też restrykcje w różnych krajach różnie wyglądała.
543 Jakby... .. No tak, no w Niemczech funkcjonowały dużo dłużej... No ale też te restrykcje po prostu w...
544 na, na p... na polu pracy [SzP: Mhm.] no inaczej się odbijają niż na polu, powiedzmy, tam, wiesz, ludzi
545 poza transportem. Więc [SzP: No, no.] w Amazonach akurat, wracając do tej pracy już w zakładach
546 pracy ... /y, w magazynach, no to ... w, /yyy, dajmy na to, mniejszych, [SzP: Mhm, mhm.] mniejszego
547 rodzaju magazynach, czyli takich sortowniach, które w Polsce nie funkcjonują, bo, bo... /y, ale w
548 Niemczech funkcjonują, czyli takich, które już przeładowują bezpośrednio w miastach, [SzP: Mhm.] /y
549 towar z tirów na mniejsze, /y, wany ... /ee, tam akurat na przykład zaplecze dla kierowców jest dużo
550 gorsze, /yyy, to są z reguły kontenery, /yy, takie małe puszkę, powiedzmy, które mieszczą w sobie gł/
551 no nie wiem, no ... no mało osób, powiedzmy, nie wiem, no osiem, a w warunkach restrykcji, gdzie
552 trzeba było zachować dwa metry odległości w Niemczech, [SzP: Mhm.] no to Amazon tylko po prostu
553 skupił się na tym, żeby powiesić zakazy... /eee, znaczy nakaz utrzymania w tych, tych kontenerach
554 [SzP: Mhm.] odległości dwóch metrów, co oznaczało, że, powiedzmy, mieszczą się tam maksymalnie
555 cztery osoby, no ale ten sam Amazon działał pełną parą, czyli po prostu przyjmował na, [SzP: No tak,
556 tak.] na osiem ram, powiedzmy, szesnaście osób, /y, i na szesnaście osób gwarantował tylko mi...
557 miejsce na zapleczu na okres rozładunku dla czterech osób, co sprawiało, że osiem osób nie miało
558 żadnego miejsca i musiało po prostu stać na, na, na, na placu rozładunkowym, co... Ja pamiętam, nie
559 wiem, no w Monachium na przykład [SzP: Mhm.] ... tak mi się zdarzyło, że na tym placu w lutym,
560 [SzP: Mhm.] przy minus tam dziesięć-piętnaście stopni, po prostu ... nooo, no nie było innego wyjścia
561 niż, niż, niż stanie naa, [SzP: Mhm.] na, n... .. na... jakby na tym mrozie. [SzP: Mhm.] ... /Yy ... i dla
562 osób, które się realnie tam też jakoś bardziej obawiały, no to po prostu no też nie chciały być w takim
563 ścisku tam, wiesz, no, [SzP: Jasne.] ośmio-, dziesięcio-, szesnaścieo/ szesnastoosobowym, gdzie
564 nawet nie było tyle krzeseł na, na ten czas rozładunku, no bo Amazon zdjął te krzesła, bo formalnie
565 przecież nie mógł tych mieć, /y, więc dla, dla takiej podkładki jakby [SzP: Mhm.] swojej, /y, krzesła

566 zostały usunięte, no ale ludzie ... /yy, stali czasami pod tymi. Czasami byli zresztą pakowani. [SzP:
567 Mhm.] Pamiętam, w Wiedniu, dajmy na to, na rozładunku ... w Amazonie też tam naganiali nas do
568 tego, [SzP: Mhm.] do tego miejsca, gđ... /yy, w/, /m, gdzie... żeby upakować te szesnaście osób w
569 miejscu, w którym był zakaz utrzymywania więcej niż czterech osób. ... No interweniowaliśmy też ...
570 na różne sposoby, tak, no między innymi po to, [SzP: No?] żeby na przykład spędzić czas, /yyy, ten
571 czas na rozładunku w kabinie, w środku. Amazon na to, /m, /m, nie pozwala formalnie, no ale po
572 jakichś tam interwencjach i kłótniach, [SzP: Aha.] zba/ wzywaniu managerów, /yyy, udawało się
573 wymóc na tych sortowniach, żeby móc spędzić czas nie w tej puszcze upchani i na stojąco ani na, ani
574 na, na placu na mrozie, tylko żeby można było to spędzić w kabinie. Ale nie zostało to w żaden
575 sposób usankcjonowane, [SzP: Aha.] żadnym tam jakimś oficjalnym prawem, bo też nie ma żadnego
576 podmiotu ... formalnego, /yyy, czy, nie wiem, jakiegoś związku, organizacji pracowniczej, która by po
577 prostu weszła w jakieś, [SzP: Aha, okej.] jakiś sss/ jakiś konflikt, /y, w miarę tam jakiś oficjalny,
578 wymieniała się chociażby nawet pismem, bo nie ma kto się podpisać pod takim pismem ... /eee, w tej
579 branży transportowej, [SzP: Aha.] i żeby Amazon musiał odpisać po prostu, jakie są reguły
580 pandemiczne, nie. [SzP: Aha.] Więc kierowcy, jak są niezorganizowani, no to o ile tam na zasadach
581 spontanicznych nie wymuszają tego, no to, no to żadnych reguł po prostu nie, nie, nie przemogliśmy w
582 tym okresie, /y, pandemii, nie. [SzP: Jasne.] Są po prostu niewidzialni.

583 **SzP: Jasne. A czy w pandemii jakby w, /y... to jest trochę takie pytanie już, /y, bardziej o to**
584 **wsparcie, no nie, ale jakby ja sobie zdaję sprawę, że, że, że pewnie to jakoś inaczej wyglądało, ale**
585 **czy państwo zapewniało wam jakąś pomoc, wiesz, w trakcie pandemii?**

586 **Arek: Pomoc? /Y, państwo?**

587 **SzP: Tak. Czy, czy była jakaś ... /y, pomoc ze strony państwa? [rozmowa o kwestiach technicznych]**
588 **/Ee, okej, bo jakby w pandemii mówiło się, że wasza grupa kierowców i ogólnie pracowników**
589 **logistyki, /e, jest taką grupą niezbędną, no nie.**

590 **Arek: Mhm.**

591 **SzP: I social workers, tak się mówiło.**

592 **Arek: Mhm, mhm.**

593 **SzP: I czy twój... czy twoim zdaniem jakby to... ta łatka ma takie uzasadnienie? Czy ona jest...**

594 **Arek:** Znaczy, nawet i [SzP: Aha.] przed pandemią, /y, jesteśmy... jakby cały ten transport i logistyka
595 jest niezbędna, żeby w ogóle funkcjonowała obecna, /y, gospodarka, dlatego tak się rozwija, [SzP:
596 Aha.] a szczególnie rozwija się właśnie w Polsce i dlatego w Polsce tym bardziej tam pracownicy
597 magazynowi i transportowi są w ogóle... stają się kluczowi dla, dla gospodarki europejskiej całej, bo
598 co czwarty, /y, kierowca ... /yyy. w... międzynarodowy w Unii Europejskiej to jest kierowca [SzP: Aha.]
599 z polskiej bazy, [SzP: Aha.] czy to Polak, czy Ukrainiec, czy Białorusin. /E, więc jesteśmy niezbędni i to
600 [SzP: Aha.] pokazało też w ogóle ... w pandemii akurat, /wśś, /wśś, się t/ szczególnie po prostu jakby
601 to ujawniło, /e, jak już wspominałem właśnie, poprzez chociażby takie sytuacje, gdzie, [SzP: Aha.]
602 gdzie władze niemieckie po prostu, /y, n/ /y, w swojej, nie wiem, panice o... jeszcze o to, że ... że m/
603 że polscy kierowcy mogą nie m... nie m... nie m... jakby nie mieć możliwości [SzP: Aha.] przekraczania
604 granicy, musieli zmobilizować armię, żeby, żeby za... jakby za... za... zastąpiła tą [SzP: No tak.] armię
605 polskich kierowców. Znaczy armię w cudzysłowie, bo niezorganizowaną, [SzP: Tak, tak. [śmiech]]
606 powiedzmy, grupę. ... Zupełnie. Ale no tą branżę jakby. I ten sektor polskich kierowców. Więc no tak,
607 no, /mm, uja/ pandemia to jakby ujawniła, że jesteśmy kluczowi, ale nie sprawiła... ... Znaczy no, no
608 oczywiście, staliśmy się tym bardziej kluczowi, że... i dlatego się też rozwinął ten sektor logistyki [SzP:
609 Mhm.] i transportu, /yy, jeszcze mocniej i, i jakby ... /yy, więcej było tej pracy, przepracowanie było
610 większe, [SzP: Mhm.] /yy, trasy były, były jakby, nie wiem, no bardziej intensywnie, w magazynach
611 było pracy więcej, /yyy, natomiast, /y, no i to, to z... to zwiększyło pote... potencjał, jakby tą siłę
612 przetargową pracowników, [SzP: Aha.] /ymmm, i ta/ no i mogę obserwować, że, nie wiem, w
613 magazynach, powiedzmy, tam, gdzie jest, gdzie jest... zzzorganizowani są ci pracownicy, czy to w
614 Polsce, /e, ale też, też na zachodzie, no, no udało się wymóc jakieś tam, [SzP: Aha.] /y, na, na tym,
615 [SzP: Jasne.] na tym tle, /y, zdobyć, dajmy na to, w Polsce ... pracownicy zrzeszeni w związku
616 naciskali na to, żeby znieść, /yyy, kary za niewykonanie normy, no i to zostało zniesione, [SzP: Mhm.]
617 tak zwane feedbacki ... /y, w magazynach w Polsce, we Francji pracownicy zorganizowani w
618 związkach [Subsolider] ... bo tutaj akurat, w Polsce, działa inicjatywa pracownicza, [SzP: Mhm.] /e,
619 [Subsolider], zam... zamknęli... zdołali w ogóle pod naciski/ pod w... wytwarzając jakiś nacisk,
620 zamknęli w ogóle Amazony, /yyy, po wyroku sądu, /y, francuskiego na, na, na jakiś czas, /yyy,
621 dowodząc, że Amazony, magazyny Amazonu, nie są... nie zapewniają bezpieczeństwa. [SzP: Mhm.]
622 No i to sprawiło, że jeszcze tym bardziej m... mogli jakby to... jakby zwiększyć ... /y, kwestie, nie
623 wiem, no jakieś takie BHP, istotne dla siebie, z... zmniejszyć jakby intensywność pracy itp., żeby w
624 ogóle Amazony mogły zostać ponownie otwarte. Więc... /E, więc ta siła przetargowa była
625 wykorzystywana, /yy, w miejscach, gdzie pracownicy są zorganizowani ... /e, kierowcy nie są tą grupą
626 zorganizowaną. Bo jest duży nacisk na to, [SzP: Tak.] że oni nie byli zorganizowani. Bo są po prostu

627 b... bardzo kluczowi, zwłaszcza właśnie ci polscy kierowcy/ [SzP: No.] znaczy ci kierowcy z Polski, z
628 polskiej właśnie, czyli Ukraińcy, polscy, Białorusini, [SzP: No.] /eee, no cały ten sektor jest tak
629 zorganizowany, że bardzo ciężko się zorganizować. My nie spotykamy się ... ze sobą. Częściej
630 pracownicy transportu, kierowcy z... z... rozmawiają ze swoim szefem niż ze sobą na wzajem, bo nie
631 widzimy się na wzajem. Nawet jeśli ... ma... mamy jakieś tam zarzewie, /yyy, organizacji, [SzP: Mhm.]
632 tworzymy, nie wiem, ulotki, są ludzie, którzy są z... .. jakby zdeterminowani, żeby walczyć, no to ... no
633 to nie spotykamy się fizycznie, no. Możemy się spotkać raz, żeby porozmawiać o tym, ustalić jakieś
634 tam strategie, /yyy, walki, ale potem możemy się spotkać nawet dopiero za rok, bo, [SzP: No tak, tak.]
635 bo ktoś jest we Włoszech, ktoś w Luksemburgu, kto inny potem znowu jest w Niemczech, a kto inny
636 we Francji. Nie wyjeżdżamy z tej samej bazy. Więc to jest to tyle ... trudne, to jest główne jakbyyyy...
637 problem, no. Z drugiej strony mamy też oczywiście potencjał na, na spotkanie się z tymi innymi
638 pracownikami magazynowymi, no ale to jest abstrakcja taka, powiedzmy, bardziej akademicka, no,
639 żeby mówić, że tutaj [SzP: Aha.] tkwi taki wielki potencjał, że my jesteśmy, wiesz, tą częścią
640 międzynarodowej klasy robotniczej i tak dalej. No bo też jest duża alienacja jednak, /y, chociażby
641 [SzP: No tak, tak.] językowa, spotykamy się też na, an chwilę, tych magazynów jest strasznie dużo,
642 więc, /yy... a akurat pracownicy międzynarodowi jeżdżą... nie tylko po Amazonach oczywiście, no ale
643 jeżdżą po całej Europie, jak już wspominałem, więc rzadko trafiają do tych samych magazynów nawet
644 w ciągu jednego tygodnia. [SzP: Aha.] Mogą trafić do tego samego magazynu... Zwłaszcza na
645 podwójnych obsadach, /yyy, bo to jest fenomen też jakby takiej wschodniej Europy... znaczy
646 wschodniej Europy, jeśli chodzi o, o, o świat pracy, bo, bo ta wschodnia Europa, /y, zaopatrza
647 zachodnią Europę, /yyy, [SzP: Tak, tak.] dzięki temu, że właśnie ma takie złe warunki pracy, że pracuje
648 na przykład w podwójnych obsadach. Żaden Francuz czy Niemiec nie pracuje w podwójnej obsadzie
649 w kabinie i nie żyje po trzy tygodnie w tej kabinie, nie. [SzP: Mhm. /M.] Aleee my w... pracujemy, ze
650 wschodu pracownicy, kierowcy jeżdżą w podwójnych obsadach, po to, żeby więcej móc zrobić tych
651 kilometrów. Żeby jednego dnia być w Mediolanie, a drugiego dnia już w Luksemburgu albo w Belgii, a
652 trzeciego dnia [SzP: Mhm.] już w Lyon, a czwartego [SzP: No.] w Polsce wręcz. I takie kursy się robi
653 jakby, nie.

654 **SzP: Jasne.**

655 **Arek:** Bo wtedy czas pracy... czas jazdy jest dwadzieścia ... /ee, jeden godzin. Możesz jeź/ jechać
656 nieustannie [SzP: Mhm.] w podwójnej obsadzie, więc można naprawdę przemierzyć całą Europę. To
657 jest po prostu tr... To są trasy transoceaniczne, można [SzP: śmiech]] powiedzieć, nie. [SzP: No tak,
658 tak.] Jakby a/ w analogii.

659 **SzP: Jasne. A słuchaj, a czym jest dla ciebie takie dobre życie i dobra praca? Jak byś to zdefiniował**
660 **tak krótko?**

661 **Arek:** No to jest krótszy czas pracy, po to, żeby móc korzystać z życia po prostu, więc na pewno no
662 takie ... /pfff, jazdy w podwójnych obsadach moim zdaniem to jest w ogóle patologia, wymuszona
663 przez, przez zachodnią Europę [SzP: Mhm.] na, n... za pośrednictwem polskich szefów, to jest... takie
664 stosunki typowo kolonialne są utrzymane jeszcze [SzP: Mhm.] od czasów pańszczyzny po prostu,
665 gdzie, gdzie P... Polska po prostu była tą... dostarczycielem [SzP: Mhm.] surowców dl/ do zachodu i
666 tylko te... tutaj... jesteśmy teraz nad Odrą, więc to wszystko pełniło też jakiś rol... rolę tylko, żeby tch/
667 /y, to... towary pańszczyńiane były przesyłane [SzP: Tak.] na zachód, nie wytworzyło się wtedy za
668 bardzo jakieś tutaj miasta wielkie wtedy itp., no ale no chłopci po prostu pracowali [SzP: Mhm.] ile
669 wlezie, no i teraz cały czas też tak jest, że, że no po prostu jest duży nacisk z zachodu poprz/ żeby
670 trzymać za, za ryj [SzP: Mhm.] pracowników prz/ rękami polskich szefów i żebyśmy pracowali dużo
671 więcej niż na zachodzie, no. Polski pracownik pracuje dużo więcej, /yy, norma, norma czasu pracy jest
672 wyższa [SzP: Mhm.] niż, niż w Niemczech, ale pracujemy na niemiecki rynek w dużej mierze,
673 pracownicy magazynowi pakują na niemiecki rynek w dziewięćdziesięciu pięciu procentach, a nie na
674 polski rynek, to wszystko leci na zachód. Ja, jak jeżdżę, to... no to nigdy nie przesyłam... już ostatni
675 dzień, czyli zjazd z Niemiec do Polski, zawsze jest na pusto. Ja nie przewożę nic, żadnego towaru.
676 Żaden niemiecki pracownik nie będzie pakował dla [SzP: Mhm.] polskiego praw/ konsumenta, bo tu
677 [SzP: Mhm.] my nie jesteśmy konsumentami, tylko my to r/ rączki do pracy. [SzP: Tak. [śmiech]] No i
678 to musi się zmienić, my musimy... [SzP: Mhm.] Lepšie życie to znaczy, że ... że, że normy cza/ normy
679 jakby wysiłku ... w pracy są niższe i że czas w pracy jest krótszy, [SzP: Mhm.] no i możemy też sobie
680 pozw... pozwolić na, na życie poza zakładami pracy. [SzP: Mhm.] Poza tym zamart/ zm/ po prostu
681 możemy sobie pozwolić na takie życie, /e, o którym mówią w ogóle w telewizji, że jakieś jest
682 demokracja, jakieś tam... [SzP: Mhm.] Bo w zakładach pracy nie ma demokracji. [SzP: Mhm.] W
683 zakładach pracy po prostu nie funkcjonują te wszystkie reguły demokratyczne, nawet takie formalne
684 demokratyczne. Ludzie się boją nawet odzywać, bo zostaną zwolnieni albo przetrzuceni na gorszy
685 dział i, i wyniszczeni biologicznie po prostu przez cięższą pracę. Więc tak, no, większa swoboda i
686 kontrola, kontrola pracowników nad swoimi zakładami pracy, [SzP: Mhm.] /yyy, demokratyzacja
687 zakładów pracy, powiedzmy, no to jest ... [SzP: Mhm.] to jest to, to, co widzę jako warunek po prostu
688 lepszego życia.

689 **SzP: Jasne. A słuchaj, a czy mógłbyś jakby tak określić, /yy, krótko swoje poglądy polityczne? Bo ja**
690 **tutaj jakby kumam, jakie masz, ale czy mógłbyś jakby troszeczkę więcej jeszcze opowiedzieć i ... na**

691 **przykład na kogo ostatnio głosowałeś w wyborach, /yy, jeśli nie masz nic przeciwko, żeby**
692 **powiedzieć.**

693 **Arek:** No ja nie głosowałem w żadnych wyborach właściwie. [SzP: Aha.] /Yyy ... do tej, /m, do tej
694 pory, bo, no nie wiem, no, /ff... znaczy w wyborach takich parlamentarnych, bo, bo w wyborach ... /y,
695 nie wiem, na, na, na poziomie zakładów pracy, [SzP: Tak, tak. /Mm...] czyli w referendach strajkowych
696 itp., no to po prostu nie ominąłem żad... żadnego głosowania. [SzP: Mhm.] /Mm...

697 **SzP: A takich prezydenckich...**

698 **Arek:** Albo tworzenia.

699 **SzP: ...i parla... Mhm?**

700 **Arek:** A w prezydenckich i parlamentarnych no too w zasadzie nie, nie widzę, żeby ludzie jakby tam
701 reprezentowali nasze interesy cały czas [SzP: Mhm.] ... pewnie ta grupka może, nie wiem, z ... z partii
702 Razem stara się kontaktować z nami, ale no to cały czas jest też jakaśś grupa z... głównie z dużych
703 miast, no nie, nie wywodzi się z klasy robotniczej, [SzP: Mhm, mhm.] no ale jest, powiedzmy, jakaś
704 wrażliwa. No czasami gdzieś tam, /y, /y, ci ludzie z... jeśli chodzi o formalną politykę, no to ci ludzie z
705 Razem starają się mieć kontakt. /Yyy, tak jak też zresztą ludzie z PiS-u też starają się mieć jakiś tam
706 [SzP: Aha. Aha.] kontakt ... /y, z klasą, z klasą pracowniczą. A zarazem pełnią władzę ... /y, więc no
707 mają jakiś większy tam wpływ na rzeczywistość. [SzP: Mhm.] /Yyy, no tak, a, /yyy, nie... no nie, nie
708 miałem tutaj... nie miałem okazji jeszcze tam specjalnie ... /f, głosować, być przekonany do tego,
709 żeby tam ... wypływ/ nawet nie miałem czasu, po... powiedzmy, bo... [SzP: No tak.] no bo te realne
710 tam wybory toczą się po prostu na, na, na, na co dzień i zajmują dużo więcej czasu [SzP: Mhm.] i... no
711 tak, no.

712 **SzP: Jasne. A, słuchaj, jakie masz jakby takie zdanie na temat tych głównych takich centrali**
713 **związkowych, no nie? Takich, wiesz, Solidarność, /y, OPZZ i tak dalej?**

714 **Arek:** Na poziomie, /y, zakładowym istnieje możliwość w wielu zakładach, też w, w, w magazynach,
715 [SzP: Mhm.] bywają jakieś takie relacje bardziej, /eee, gdzie te związki wykazują jakieś bardziej
716 progresywne [SzP: Mhm.] tendencje, wspieramy też... wspierałem kon... Konfederację Pracy Solaris,
717 kiedy straj... strajkowało tam na poziomie zakładowym, /yyy, jakby no wykazywali się dużą
718 bojowością, [SzP: Jasne.] natomiast im wyżej, tym większa presja na to, żeby, /y, żeby dogadywać się
719 z zarządami i żeby, [SzP: Aha.] żeby związek pełnił rolę właściwie zarządu nad pracownikami, tak jak

720 zak/ tak jak manager... managerowie pełnią zarząd nad maszynami itp., tak związki, te duże, te sale
721 związkowe, pełnią ... /y, rolę po prostu, żeby trzymać za mordę [SzP: Mhm.] pracowników ... i też
722 jakby dogadywać się z szefami, no i no tak to chyba wygląda, a zresztą to, to każdy pracownik widzi,
723 dlatego ten ruch związkowy jest taki, [SzP: Aha.] taki przytłumiony, bo po prostu... bo Solidarność
724 sprzedała pracowników w latach dziewięćdziesiątych i przekonywała do... /y, pracowników do tego,
725 że te reformy... legitymizowała wszystkie te reformy [SzP: Aha.] wydłużania czasu pracy, osłabiania
726 procedur strajkowych itp., no to, to, to ludzie z Solidarności jakby przeszli do polityki i, i, i stworzyli
727 jakby, /y, warunki zamordystyczne [SzP: Jasne.] ... no i tak, no im większa presja od dołu, tym
728 bardziej te nawet, te, te duże centrale ... są w stanie, /yyy... nie są w stanie narzucić dyscypliny, [SzP:
729 Mhm.] no ale jakś/ jest mniejsza presja, no to nawet na tym poziomie zakładowym [SzP: Mhm.]
730 niestety, /y, są to po prostu komisje-wydmuszki, które częściej ... trzymają z/ które ... które walczą
731 wręcz ze, z, ze zorganizowanym jakimś ruchem pracowniczym. [SzP: Mhm. Mhm.] I też kiedy
732 powstała inicjatywa ... powstała inicjatywa pracownicza w pewnych fabrykach czy magazynach, no to
733 często, tak jak na przykład w Cooper i w innych zakładach, /yy, samochodowych szczególnie,
734 motoryzacyjnych, no to, no to, no to większą presję, /yyy, czuję ze strony nie tyle nawet zarządu, co
735 Solidarności, powiedzmy, zakładowej, która do tej pory nic nie robiła, tam, nie wiem, no wydawała
736 kielbasy na święta i nagle się okazuje, że po prostu jest jakaś presja, że trzeba coś robić, więc uderza
737 ww ... w te, w te, w te zarzewie jakichś niezależnych związków.

738 **SzP: Jasne. /E, dobra, to mam już dosłownie ostatni...**

739 **Arek:** Tak.

740 **SzP: ...pytanie...**

741 **Arek:** Tak.

742 **SzP: ...dotyczące właśnie jakby struktury, /mmm, społecznej i konfliktów, no nie.**

743 **Arek:** Aha.

744 **SzP: /Eee, no i rozumiem, że jesteś jakby wrażliwy, wrażliwy społecznie, i chciałbym cię zapytać**
745 **właśnie, czy twoim zdaniem jak... jakie są konflikty w naszym społeczeństwie właśnie polskim? /E,**
746 **czy zauważasz jakieś takie konflikty...**

747 **Arek:** No są realne konflikty i spektakularne. I te realne konflikty to są po prostu te, które toczą się w,
748 w miejscach, gdzie spędzamy większość swojego życia, po osiem, [SzP: Mhm.] dziesięć, dwanaście

749 godzin, albo trzynaście, jak kierowcy, czy piętnaście, i to są właśnie miejsca pracy głównie, /yoou, a
750 potem idziemy do, do, do domu, i to są też miejsca ... zamieszkania, [SzP: Mhm.] /yyy, no i wszystkie
751 te, które z nich wynikają, czyli po prostu też presja na, na kobiety, które po prostu jeszcze mają...
752 jeszcze więcej tej pracy, bo muszą pełnić też rolę też tą reprodukcyjną, /yyy, w swoich domach ...
753 poza pracą, więc mają jeszcze więcej tej roboty, /yyy, no i są to jakieś... no nie wiem, no konflikty
754 jakieś takie spektakularne, narzucane na, [SzP: Mhm.] na nas po to, żeby nie zajmować się tymi
755 realnymi konfliktami, i to są głównie tam jakieś, wiesz, walki nacjonalistyczne... [SzP: Mhm.] One
756 mają czasami też wymiar jakiś realny na, na, na te... nacjonaści używają, używają tej retoryki, która
757 no... która dociera czasami do ludzi, jeśli chodzi właśnie o te relacje podległości względem ... [SzP:
758 Mhm.] /y, kap... względem kapitału niemieckiego, ale oni nie mówią o kapitale, tylko mówią bardziej
759 o tych kwestiach jakichś, /yyy, no nie wiem, właśnie takich ściśle obyczajowych, powiedzmy, [SzP:
760 Aha. Aha.] no ale zzz... no ale wypełniają tę niszę tam, gdzie też często nawet lewicy nie ma, i ją
761 diagnoz... a, a pracownicy [SzP: Aha.] widzą to realnie, tak, tą jakby ... te nierówności społeczne
762 między, między pracownikiem ... w Polsce a, a kapitałem, powiedzmy, z... zachodnim, [SzP: Mhm.]
763 /mmm, no widzimy, dajmy na to, gdzie i w jaki sposób... [SzP: Jasne.] /yyy, w... gdzie, gdzie to
764 bogactwo ucieka, że, że zarządy na przykład w Volkswagencie czy, czy często zarządy takie
765 transportowców to są po prostu zarządy zzz... niemieckie [SzP: Mhm.] ... dywidendy, /yyy, z... /y,
766 zysków ... /y, wypracowanych przez tą tanią polską siłę roboczą, trafiają do... na, na zachód no i ludzie
767 w Polsce to, to, to widzą też, /yyy, często nie mówi się oń... tam, gdzie nie ma organizacji
768 pracowniczej, no to w zasadzie nikt o tym nie mówi no i gdzieś tam ten... nacjonalistyczna retoryka
769 [SzP: Mhm.] dociera do pracowników, no bo żadna inna w zasadzie o tym w ogóle nie mówi też, nie,
770 o tych... o tej relacji gdzieś tam [SzP: Jasne.] właśnie takiej, wiesz, tam... /yyy, wyz... wyzysku. [SzP:
771 Mhm. Rozumiem.] Oni też nie mówią o wyzysku, ale mówią przynajmniej coś tam, wiesz, że Niemcy
772 wykorzystują [SzP: Tak.] nas, bla, bla, bla, nie. [SzP: Mhm.] Konkrety.

773 **SzP: Jasne.**

774 **Arek:** Muszę uciekać.

775 **SzP: Musisz uciekać. Dobra.**

776 **Arek:** Tak.

777 **SzP: To ja już w...**